

Εικονικές βιβλιοθήκες και Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

Αναστασία Τσουμπρακάκου¹, Δέσποινα Μανωλοπούλου², Πανωραία Γαϊτάνου⁵

ΌΤΕ ΑΕ, Βιβλιοθήκη Ιατρικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ³Ομάδα Βάσεων Δεδομένων & Πληροφοριακών Συστημάτων, Εργαστήριο ψηφιακών Βιβλιοθηκών και Ηλεκτρονικής Δημοσίευσης, Τμήμα Αρχιονομίας-Βιβλιοθηκονομίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

tsoubrakakoulaiemail.com, [dmialmed.auth.sr.reaitanou\(a\)iomo.er](http://dmialmed.auth.sr.reaitanou(a)iomo.er)

Περίληψη

Οι Βιβλιοθήκες κατάφεραν, εν μέρει, να ανταποκριθούν στο νέο ρόλο τους και τις σύγχρονες απαιτήσεις ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος, το οποίο χαρακτηρίζει η αυξανόμενη διάθεση πληροφοριών, η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (Information Communication Technologies - ICTs) και η αλματώδης ανάπτυξη του Διαδικτύου. Ωστόσο, η πρόσβαση στις παρεχόμενες υπηρεσίες προϋποθέτει συνήθως τη φυσική παρουσία του χρήστη στους χώρους της βιβλιοθήκης, ενώ είναι συχνό φαινόμενο η έλλειψη εξοικείωσης του με το πλήθος των δυνατοτήτων και των επιλογών που του προσφέρονται. Τα εικονικά περιβάλλοντα είναι μια νέα διαρκώς αναπτυσσόμενη ερευνητική περιοχή, η οποία βρίσκει εφαρμογή σε πάρα πολλούς τομείς, όπως είναι η εκπαίδευση κλπ. Κατά συνέπεια, δεν ήταν δυνατό να μην επηρεάσει και το χώρο των βιβλιοθηκών. Οι εικονικές βιβλιοθήκες είναι περιβάλλοντα βιβλιοθηκών επαυξημένης πραγματικότητας, τα οποία διαδραματίζουν σημαντικότατο ρόλο στην πληροφόρηση τα τελευταία χρόνια. Λαμβάνοντας ως εναρκτήριο σημείο τη διαπίστωση της IFLA ότι η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να καταστήσει όλες τις πληροφορίες προσβάσιμες από τους χρήστες ΑμεΑ, του υλικού που δημοσιεύεται, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη μετάβασης από τις παραδοσιακές βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες τους σε αντίστοιχες ψηφιακές-εικονικές. Στόχος της εργασίας αυτής είναι να εξεταστεί αρχικά ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει μια εικονική βιβλιοθήκη στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Οι υπηρεσίες που είναι δυνατό να προσφέρει μια βιβλιοθήκη επαυξημένης πραγματικότητας μπορούν να προσαρμοστούν στις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες με σκοπό να ενθαρρύνουν και να ευνοούν την περαιτέρω χρήση τους. Σκοπός αυτού του εγχειρήματος είναι η λειτουργική τους αναπηρία να πάψει να συνεπάγεται και την πληροφοριακή τους αναπηρία. Επιπλέον, γίνεται μια προσπάθεια καταγραφής της τρέχουσας ελληνικής πραγματικότητας, αναφέροντας εφαρμογές, οι οποίες λαμβάνουν χώρα αυτή τη στιγμή. Τέλος, επιτακτική κρίνεται η αναγκαιότητα της πληροφόρησης για όλους και κυρίως της ένταξης των ατόμων με αναπηρία στο ενεργό πληροφοριακό κοινό, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ή και να εκλείψει ο πληροφοριακός και ψηφιακός τους αποκλεισμός.

Λέξεις κλειδιά: Εικονικές βιβλιοθήκες, ΑΜΕΑ, Εικονική πραγματικότητα. Πληροφοριακός αποκλεισμός

Virtual Libraries and People with Disabilities

Abstract

Libraries have partially managed to sufficiently correspond to their new role and the current demands of a continuously evolving environment, which is characterized by the increasing information availability, the implementation of the Information Communication Technologies (ICTs) and the rapid growth of the Internet. Nevertheless, the access to the provided library services usually requires the user's physical presence within the library's environment, while at the same time the frequent lack of familiarity with the multitude of possibilities and options offered is often noticed. Virtual environments are a new evolving research domain, which is applied to many different areas, such as education etc. Consequently, all these

changes inevitably affected the libraries environment. Virtual libraries are augmented reality environments, which recently play an important role in the information domain.

Taking as a starting point IFLA's ascertainment that digital technologies can make all published information accessible to people with disabilities, the transition of traditional libraries and their provided services to equivalent digital-virtual services is considered necessary. This paper aims to examine at first the role that a virtual library can play in people with disabilities. The services that such libraries may offer can be customized to the needs of these people so as to encourage them to further use them. The basic idea is that their physical-functional disability should not imply as well their information disability. Finally, this paper aims to review the current literature and evidence on national policies, by referring to several recent applications. The main goal is to illustrate the need for all people to participate to the information world and especially for the persons with disabilities to be included in the information community, in order to reduce or even better eliminate their information and digital exclusion.

Keywords: Virtual libraries. People with disabilities, Virtual Reality, Information exclusion